

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 5. De Magistris & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

nullam rei spiritualis rationem habeant; idq; ad breve tempus dumtaxat: olim quidem ad septennium. *d. c. ult. h. e.* hodie vero ad triennium *Extravag. Ambitiosa de fructib. Eccles. non alienan.* Vide Concil. Trident. *Sess. 25 c. 11. de reformat. & Covar. lib. 2. var. resolut. cap. 6.*

TITULUS V.

De Magistris, & ne aliquid exigatur pro licentia docendi.

1. *Magistri qui hic dicantur.*
2. *Accipere pecuniam pro labore docendi non esse simoniam.*
3. *Ut nec pro ipsa arte, quam quis proficitur.*
4. *De magistro & Professore in qualibet Ecclesia constituendo.*
5. *Docentes & discipulos percipere fructus beneficiorum in absentia.*

Alter hic casus proponitur, in quo etiam Simonia vestigium reperitur, de Magistris scilicet, quatenus iis incumbit onus docendi, assignato ad hoc, loco salarii, beneficio aliquo, & de licentia docendi, quatenus hæc ex jurisdictione vel officio aliquo spirituali procedit, cuius est usus quidam.

1. Omnia autem ea Magistri significatione qua sumitur pro eo, cui præcipua cura alicujus incumbit. *l. Cui præcipua 57. D. de verbor. significat.* quo pacto eum, qui militibus præest, Magistrum militem, *1010 Tit. Cod. De officio Magistrum milite.* & qui præest equitibus, Magistrum equitum vocamus, & sic de aliis, de quibus vide Gothof. *ad d. l. Cui præcipua:* Magistrum hic accipimus pro eo, qui literas docet seu quamlibet disciplinam proficitur, & Magister appellatur à Monendo vel monstrando *d. l. Cui præcipua* Eoque nomine sic accepto veniunt omnes, qui in aliqua scientia summum titulum seu gradum obtinent. Alioqui pressius loquendo solum illi veniunt, qui artium liberalium & sacre Theologiæ supremum gradum habent:

nam qui Medicinæ aut Juris sive Canonici sive Cæsarei summum gradum adepti sunt, Doctores appellantur, *juxta Gloss. in Clement. 1. in v. Dehoratus h. tit.*

2. Tamen igitur Pont. hoc Tit. pro licentia docendi veteri pretiū aliquod exigi vel promitti, ne sub obtentu quidem alicujus consuetudinis, adeo ut exactum restitui & promissam remitti, & prævaricatores legis privati officio beneficioque debeant, *c. 12. 3. hoc tit.* tamen verius est, non tantum licere pro labore in tradendis disciplinis suscepto accipere pretium, verum etiam extra simoniam esse pecuniam accipere pro licentia docendi danda: quia licet hæc sit usus seu actus jurisdictionis etiam spiritualis: tamen, quia non ut usus spiritualis, sed politicus: quandoquidem jurisdictio spiritualis ad multos actus politicos se extendat, ut quando crimina carcere aut pecuniaria pœna puniuntur non videtur esse ulla Simonia.

3. Nec tantum magistris, non habentibus aliud, unde vivant, permittitur aliquid accipere pro laboribus suis, cum non teneantur suis militare stipendiis, *cap. Ecclesiastici xii quasi 2. led.* & pro ipsa scientia & arte, quam profitentur: & quidem plus vel minus, pro scientiæ & artis majori vel minori præstantia.

4. Statuit autem Eugenius in *can. de quibusdam xxxvii. Distinct. 37.* ut Episcopi Magistros & Doctores congruis locis constituent. Ut vero gratis erudiri juvenus valeat, statutum fuit in Concil. Lateran. 1. sub Alex. III. & altero sub Innoc. III. ut in singulis Cathedralibus Ecclesiis, & aliis, quarum sufficerent facultates, à Prælato cum Capitulo constituatur Magister aliquis idoneus, qui Clericos illius Ecclesiæ in Grammaticis instruat: in Metropoli autem etiam Theologus assumatur, qui sacram paginam doceat, & in his præsertim sacerdotes reliquosque informet, quæ ad curam animarum & fidem Catholicam spectant: cuiuslibet Magistrorum assignatis unius præbendæ proventus; qui si non sufficiant, ut tunc Prælati Theologo provideat ex redditibus suæ Ecclesiæ, Grammatico vero in alia Ecclesia suæ civitatis seu diocesis *d. c. 4. hoc tit.*

5. Insuper statuit Honorius III. ut Prælati & Capitula Clericos, qui propter raritatem Magistrorum in loco beneficii sui dare operam studio

studio Theologiæ non possunt, aliò ablegent, quin absentia per quinquennium reditus præbendarum & beneficiorum suorum integrè percipiant, reliqua necessaria subministrante Prælato, si proventus ejusmodi eis in studio alendis non sufficiant: ut verò Magistri fructus beneficiorum suorum tamdiu integrè percipere valeant, quamdiu docuerint, *e. ult. hoc tit.* Vide latè Concil. Trident. Sess. 5. cap. 1. *De reformat.* ubi statuit, qua ratione habentes præbendam aut præstimonium seu aliud quovis nomine stipendium pro Lectione sacræ Scripturæ possint cogi & compelli per Ordinarios ad munus exequendum, per se, vel per alios: & quâ viâ procurandum sit stipendium, si hoc illique non fuerit constitutum. Pauperes autem idonei gratis promoveri jubentur à Julio III. & Laureæ Magistræ retentur deinceps conferri per Comites Palatinos ex revocatoria. Pii V. Præfecturam vero scholarium Carolus Magnus Sacerdotali ordini attribuit; Ludovicus pius & Lotharius Gymnasiorum magistrum Episcopis; ut ex aliis, quos citat, tradit Zyp, *h. t.*

TITULUS VI.
De Judæis & Saracenis,
& eorum ser-
vis.

1. 2. Judæi & Saraceni qui & unde dicantur.
3. Judæi vestitu & habitatione à Christianis distincti esse debent.
4. Ab omnibus honoribus & muneribus arcen-
sur.
5. 6. Quo pacto in eos inquirendum: non cogendi
ad fidem.
7. Proscripti à Brabantia, & quare.
8. Indæorum conversorum privilegia.
9. Cum Saracenis interdictum omni commercii-
um.

Am diximus de iis, qui Spiritum sanctum vendendo simoniaca pravitate involvuntur, & atrocissimum in Deum crimen committunt: nunc agendum est de iis, qui in

Deum peccant, malè colendo, quales sunt Judæi & Saraceni.

1. Judæi dicuntur, qui vetus dumtaxat Testamentum recipiunt, & illud ad litteram servant, circumeidendo se, & alia legalia ad litteram faciendò, sic dicti vel à Juda duce, vel secundum alios à tribu Juda, quæ inter eos erat nobilior & bellicosior; & ex qua creabantur Reges & duces populi, sicut & ex tribu Levi Sacerdotes.

2. Saraceni verò, qui etiam Pagani vocantur in *e. Quam sit 10. & c. Ex speciali 18. h. t.* qui nec vetus nec novum Testamentum recipiunt: dicti à Sara, uxore Abraham Quamquam ab Agar, ancilla Abraham & matre Imaclis, originem suam traxerint, *can. Recurrat. & can. Dixit Sara xxxv. 11. q. 4.* Unde Agareni dicendi essent verum ne viderentur ex ancilla descendere, mendaciter slexerunt se à Sara originem ducere, ut hoc modo ignominiam declinarent & labem generis sui tegerent. Alii aliunde originem petunt. Vide Covar. *lib. 4. var. resol. c. 9.* Boët. Eponem *De jure sacro lib. 3. n. 162.* Azor *p. 1. Inst. Moral. lib. 8. c. 23.*

Additur autem in Tit. *e. eorum servis*, ne sit necesse alium Tit. de iis statuere. Ubi observandum servum propriè quidem & strictè dici, qui Jure gentium vel Civili dominio alterius contra naturam subicitur, hic verò latissime sumi, prout dicitur à serviendo, ita ut eo nomine etiam famuli comprehendantur.

3. Quòd si igitur Judæi & Saraceni usquam inter Christianos commorari permittantur, quemadmodum fide ab iis distinguuntur, ita etiam uti haberi debent, ab aliis distincto, *e. In nonnullis 15. h. t.* in superque habitatione ac ceteris privilegiis à Christianis discriminari, ex Constitut. Pauli IV. quam refert Pet. Matth. in VII. *Decretal. lib. 5. tit. 2. cap. 4.*

4. Ab omnibus item publicis officiis, honoribus, dignitatibus & administrationibus apud Christianos arcen-
tur, *e. Cum sit 16. c. Ex speciali 18. h. t. 1. Hac valitura Cod. De Indæis*: licet antea Imp. Ethnici eos ad honores admiserint. *Generaliter 3. in fine D. De Decurionib. Quin imò ab eorum familiaritate & domestica consuetudine Christiani omnes abstinere jubentur, ut neque servus qui piam neque nutrix aut obfretrix esse possit, sub pœna excommunicationis, e. Judæi 5. c. Ad hæc 8. c. Et si Indæos 13. h. t. aut*
Nmm 2 ssiam